

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 222/21
14.5.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марије Терзић, председника већа, Невенке Ромчевић и Јелене Стојилковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ...-..., ул. ... бр. ..., коју заступа Светислав Бојић, адвокат из Београда, ул. Слободанке Данке Савић бр. 6/4, против туженог ББ, непознатог пребивалишта, чији је привремени заступник Никола Јанић, адвокат из Београда, Булевар ослобођења бр. 162/91, ради вршења родитељског права и делимичног лишења родитељског права, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П2 1147/19 од 28.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 14.5.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П2 1147/19 од 28.10.2020. године у ставовима првом, другом, трећем и у делу става четвртог изреке којим је делимично лишен родитељског права тужени у погледу давања сагласности за прибављање или продужавање путне исправе-пасоша, давања сагласности за путовање у иностранство, промене места пребивалишта и образовања детета и у том делу жалба туженог **ОДБИЈА**, као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П2 1147/19 од 28.10.2020. године у преосталом делу става четвртог изреке тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиље АА из ...-... којим је тражено да се делимично лиши родитељског права тужени ЕББ над мал. ВВ, рођеном .... године у погледу давања сагласности за промену презимена детета, као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, мал. дете парничних странака, ВВ, рођена ... године, поверена је мајци АА, која ће родитељско право вршити самостално. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечно износ од 12.000,00 динара, сваког 1.-ог у месецу за текући месец, почев од дана пресуђења па убудуће, док за то постоје законски услови или се одлука не измени, на руке законске заступнице. Ставом трећим изреке, одлучено је да ће мал. ВВ одржавати личне односе са оцем према својим жељама и потребама, а уз договор родитеља. Чланом четвртим изреке, отац је делимично лишен родитељског права над мал. ВВ и то у погледу давања сагласности за прибављање или продужење путне исправе – пасоша, давања сагласности за путовање у иностранство, промене места пребивалишта, образовања детета и давања сагласности за промену презимена детета.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени преко привременог заступника, из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу одредбе члана 386 ЗПП (“Сл. гласник РС”, бр. 72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, из ванбрачне заједнице тужиље и туженог рођена је ћерка ВВ дана ... године. Ванбрачна заједница странака прекинута је након шест месеци од рођења детета а мал. ВВ је остала да живи са мајком. По прекиду заједнице, тужени је отишао у иностранство. Од 2015. године, када се појавио на прослави дететовог четвртог рођендана, ни тужиља ни мал. ВВ нису виделе туженог. Тужиља остварује контакт са туженим преко имејла, обавештава га шта се догађа са малолетним дететом, на које поруке јој је тужени одговарао најчешће тек после два месеца. Иако је тужени упознат са бројем мобилног телефона детета, никада ћерку није позвао телефоном. Тужени никада није доприносио издржавању детета.

Мал. ВВ живи са мајком и старијом сестром која је рођена у претходној-првој заједници мајке, рођеном 2005. године и са ванбрачним партнером мајке. Узраста је од 9 година и иде у трећи разред основне школе. Има све уобичајене потребе детета тог узраста.

Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад тужиља се коректно стара о детету, дете је добро адаптирано на породичне услове мајке и са мајком има успостављену стабилну емотивну везу. Са оцем Центар није успоставио контакт јер је непознатог пребивалишта. Предлог Центра је да се дете повери мајци да она самостално врши родитељско право, јер је то у овом тренутку најбољи интерес

малолетног детета, будући да мајка поседује потребне социо-економске, васпитне и психолошке услове за самостално вршење родитељског права. По мишљењу Центра стечени су услови и за потпуно лишавање родитељског права туженог у односу на малолетно дете.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилно одлучио да мал. ВВ повери мајци на самостално вршење родитељског права.

Наиме, имајући у виду све околности случаја, и по становишту овог суда у најбољем интересу је малолетног детета да буде поверено мајци на самостално вршење родитељског права. Од престанка ванбрачне заједнице странака, мал. дете живи са мајком са којом је остварила квалитетан и топао емоционални однос а мајка се о њој адекватно стара. Због тога је одлука о самосталном вршењу родитељског права од стране тужиле заснована на правилној примени чланова 6, 65, 77 и 266 Породичног закона.

Одлука о начину одржавања личних односа малолетне ВВ са оцем и његовој обавези да издржава ћерку донете су правилном применом одредбе члана 61 Породичног закона, односно одредби чланова 73, 154, 160, 161 и 162 истог закона. Приликом доношења одлуке о доприносу туженог за издржавање малолетног детета, правилно је првостепени суд пошао од тога да малолетна ВВ живи у домаћинству са мајком и сестром, да се од рођења мајка стара потпуно самостално о детету, односно да потпуно сама сноси целокупне трошкове њеног издржавања, да су трошкови издржавања малолетне ВВ у складу са њеним узрастом (... година), те да ВВ похађа сада ... разред основне школе, те имајући у виду минималну суму издржавања која у време пресуђења износи 27.183,00 динара.

Правилно је првостепени суд донео одлуку и о начину одржавања личних односа малолетног детета са туженим будући да је тужени као отац недоступан суду, односно да није познатог пребивалишта, као и да неколико година уназад не постоји било какав контакт између мал. детета и оца.

Првостепени суд је правилно одлучио и кад је делимично лишио родитељског права туженог и то у погледу давања сагласности за прибављање или продужавање путне исправе-пасоша, давање сагласности за путовање у иностранство и промену места пребивалишта, као и образовања детета.

Наиме, Породични закон је дефинисао родитељско право одређујући да је исто изведено из дужности родитеља и да постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета (члан 67). Садржину родитељског права чини право и дужност родитеља да се старају о детету и обухвата чување, подизање, васпитавање образовање, заступање, издржавање, те управљање и располагање имовином детета (чланови 68-74 Породичног закона).

Вршење родитељског права се може манифестовати као заједничко вршење родитељског права и самостално вршење родитељског права. И у случају када само један родитељ врши родитељско право, други родитељ који то право не врши има право

и дужност да, заједнички и споразумно са родитељем који врши родитељско право, одлучује о питањима која битно утичу на живот детета (члан 78 став 3 Породичног закона). Питањима која битно утичу на живот детета, у смислу овог закона, сматрају се нарочито образовање детета, предузимање већих медицинских захвата над дететом, промена пребивалишта детета и располагање дететовом имовином велике вредности (члан 78 став 4 Породичног закона).

Родитељ који несавесно врши права или дужности из садржине родитељског права може бити делимично лишен родитељског права. Родитељ који не врши родитељско право може бити лишен права на одржавање личних односа са дететом и права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета (одредба члана 82 став 1 и 4 Породичног закона).

С обзиром на то да је тужени непознатог пребивалишта и боравишта, те да тужилца не може да оствари сарадњу са њим поводом битних питања у вези са дететом-прибављања сагласности за издавање путне исправе за малолетно дете, давање сагласности за путовање у иностранство, те у вези са одлучивањем у погледу образовања и промена места пребивалишта малолетног детета, због чега је тужилца имала проблеме и није успела у својим покушајима да добије пасош за дете, па оно до сада ниједном није путовало у иностранство, и по становишту овог суда, тужени је родитељ који несавесно врши права и дужности из садржине родитељског права, те у овом делу, у циљу правилног развоја малолетног детета и у његовом најбољем интересу је да се отац делимично лиши родитељског права. Наиме, потпуним изостанком интересовања туженог за дете и његове потребе и необавештавањем мајке о адреси на којој живи, тужени је испољио несавесност у вршењу родитељског права у наведеном делу, јер мајка не може да предузима радње које су од интереса за развој детета, а за које је потребна и сагласност другог родитеља.

Међутим, на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно је првостепени суд применио материјално право када је одлучио да делимично лиши родитељског права туженог и у погледу давања сагласности за промену презимена детета.

Наиме, одредбом члана 346 Породичног закона прописано је да право на промену личног имена има свако лице које је навршило 15. годину живота и које је способно за расуђивање (став 1), дете које је навршило 10. годину живота и које је способно за расуђивање има право на давање сагласности са променом личног имена (став 2).

Одредбом члана 349 истог закона прописано је да се детету може променити презиме: утврђивањем материнства, односно очинства; оспоравањем материнства, односно очинства (став 1). Усвојеном детету може се променити презиме према презимену једног или оба усвојитеља (став 2).

Из цитираних законских одредби произлази да право на промену личног имена детету припада са навршеном 15. годином живота, а да до тог узраста родитељи могу променити презиме детета само у ситуацијама прописаним одредбом члана 349

Породичног закона. Следствено томе, како се у конкретном случају не ради нити о утврђивању материнства, односно очинства, односно оспоравању материнства, односно очинства, нити о усвојењу, то тужила не би могла захтевати промену презимена детета, а што њен тужбени захтев у овом делу чини неоснованим, па је пресуда у том делу преиначена.

Насупрот жалбеним наводима привременог заступника туженог, првостепени суд јесте искористио све могућности да обавести туженог о постојању ове парнице и у том смислу предузео је све потребне мере-прибављање од Министарства унутрашњих послова података о адреси на којој је пријављен тужени и покушајем доставе тужбе туженом на ту адресу, а која је остала без успеха јер тужени на тој адреси не живи.

У преосталом делу жалбени наводи привременог заступника су цењени али нису посебно образлагани јер се њима само паушално оспорава побијана одлука.

Из наведених разлога применом чл. 390 и 394 тачка 4 Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Марија Терзић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић